



## Context

In België zijn nieuwswestijnen geen thema. Er vinden wel discussies en debatten plaats over de **leefbaarheid van lokale nieuwsorganisaties**, over **de diversiteit en de kwaliteit van lokaal nieuws** en over hoe jongeren lokaal nieuws consumeren.

Uit onderzoek blijkt dat bepaalde regio's en provincies, vooral in het zuiden van het land, niet genieten van een ruim aanbod nieuwskanalen en media-aandacht van journalisten omdat ze **minder dicht bevolkt** zijn of **ver verwijderd liggen** van de **politieke, culturele en economische epicentra**.

Er bestaat **geen wettelijke definitie van lokale en gemeenschapsmedia**, maar er is in de Franse en Vlaamse Gemeenschap **wel een juridisch kader voor regionale televisieomroepen** (respectievelijk 12 en 10 zenders).



Het meest voorkomende formaat voor lokale media in België zijn lokale radio's.



Belgische kranten blijven overeind

De Vlaamse Mediaregulator telt **231 lokale radio's** of lokale afdelingen van nationale zenders. In Franstalig België zijn er 60 webradiostations, 85 onafhankelijke radio's, lokale netten van de openbare omroep (RTBF) en 14 radiostations georganiseerd in een netwerk.

Ondanks een globale daling van het aantal lokale edities/titels, **blijft** de printsector **een onvervangbare speler** dankzij het grote aantal journalisten en freelancers die verslag uitbrengen over gemeenschappen in landelijke en stedelijke gebieden.

## Een blik op de marktconcentratie

Eigendomsconcentratie **hangt samen met het mediaformaat**.

Er zijn twee krantenuitgevers in Vlaanderen (DPG en Mediahuis) en twee in de Franse Gemeenschap (Rossel en IPM). **In beide taalgemeenschappen is er dus sprake van een duopolie markt**, ook voor lokale titels.

Op **radio- en televisievlak is de situatie wat diverser** met een groter aanbod aan publieke of semipublieke spelers. De tijdschriftenmarkt, die weinig lokale titels uitgeeft, is het meest gediversifieerde domein voor eigendomsconcentratie.



## Extra problemen voor lokale journalisten

Lokale journalisten kunnen te maken krijgen met duidelijke druk of invloedsuitoefening omdat ze **geografisch dicht** bij hun bronnen werken en **banden met sommigen van hen hebben**.

Die druk wordt meestal niet openlijk uitgeoefend, maar subtiel in de vorm van commentaar, waarschuwingen en opmerkingen.



Sommige lokale media zoals kranten betalen hun medewerkers gemiddeld minder dan andere marktpelers. Hun loon ligt vaak onder het nationale gemiddelde op de journalistieke markt.



## Redactionele onafhankelijkheid onder de loep

Qua wettelijke beperkingen op directe en indirecte eigendomscontrole zijn **audiovisuele media strikter gereguleerd** dan andere traditionele media zoals kranten en tijdschriften. De mediaregulator is ook bevoegd voor lokale tv- en radiostations.

**Er zijn criteria voor staatssubsidies** en directe en indirecte subsidies worden op een eerlijke en transparante manier onder alle media verdeeld, ook onder lokale media.

De wet vermeldt haast niets over de criteria voor de **verspreiding van overheidsreclame** of over de billijkheid van die criteria. Uit vertrouwelijke gegevens blijkt dat er geen precieze regels voor overheidsreclame zijn. Uitgaven en de verdeling gebeuren niet transparant en overwogen.



## Meer inspanningen voor sociale inclusiviteit

Uit een recent CSA-onderzoek blijkt dat **mensen met diverse achtergronden te weinig aan bod komen in audiovisuele programma's**. Hun aanwezigheid nam tussen 2011 en 2021 met amper 1% toe. Tussen 2017 en 2021 was er zelfs sprake van een daling. In Vlaanderen wees een onderzoek uit dat de etnische diversiteit van actoren en bronnen bij geen enkel van de onderzochte nieuwsmarken voldoende was.

Etnische minderheden komen meestal aan bod in traditionele rollen en contexten in nieuwsberichten over de nationale politiek en justitie. Op openbare omroepen komen etnische minderheden wel vaker als actoren en als bronnen aan bod dan op commerciële nieuwszenders. Tot slot is er **op Belgische openbare omroepen geen regelmatig nieuwsaanbod of programma's in de talen van minderheidsgroepen**.

Publicatie datum 28.02.24



Scan de QR-code om het volledige rapport en de vermelde infobronnen te raadplegen.

